

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10715

Tarih : 25.02.2025

10/2456

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de cezaevlerindeki hak ihlalleri gün geçtikçe daha çok artmakta, gündeme ve kamuoyuna yansımaktadır. Özellikle Adli Tıp Kurumu’nun cezaevinde kalamayacağı açık olan hasta mahpuslara yönelik cezaevinde kalabileceklerine dair raporlar da hak ihlallerine eklenmektedir. Cezaevlerindeki kadın mahpuslar ve hasta mahpusların sorunlarının araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Salihe AYDENİZ

Mardin Milletvekili

TBMM İdare Amiri

Türkiye’de cezaevlerindeki mahpus sayısı ve hasta tutukluların durumu, insan hakları örgütleri ve resmi kurumlar tarafından düzenli olarak rapor edilmektedir. 3 Haziran 2024 itibarıyla, Adalet Bakanlığı’nın verilerine göre, Türkiye’deki cezaevlerinde toplam 337.760 tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Bu sayı, cezaevlerinin toplam kapasitesi olan 295.328’in oldukça üzerindedir, bu da kapasite fazlası olarak 42.542 mahpusun bulunduğunu göstermektedir.

Son verilere göre hapisanelerde 650’nin üzerinde hasta mahpus vardır. Sadece 2024 Ocak ile Haziran tarihleri arasında 21 hasta mahpus cezaevinde yaşamını yitirmiştir.

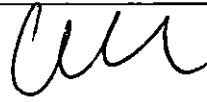
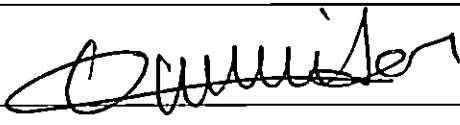
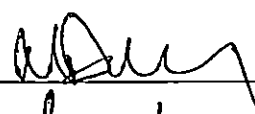
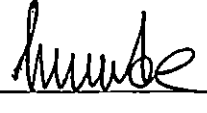
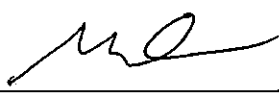
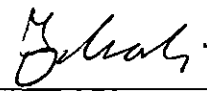
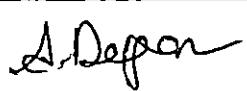
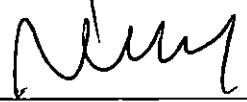
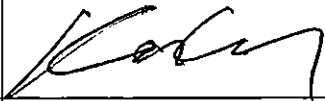
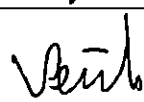
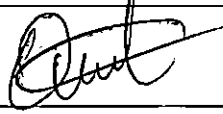
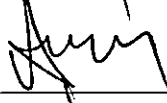
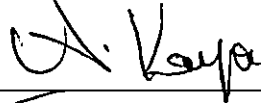
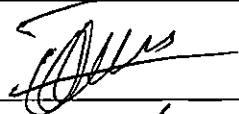
2022 Mayıs ayından bu yana hapiste tutulan hasta mahpus Besra Yalçın, Konjenital Adrenal Hiperplazi hastası olup, gerekli tedavi ve kontrollerinin tutuklanması sonrasında devam ettirilmemesi nedeniyle, hastalığı sağlık ve yaşamına tehdit haline gelmiştir. Doktor tarafından Yalçın’a “Vücudunda üretilmeyen maddeler var ve bunun gittikçe azalması hayati risk oluşturuyor, 40 yaşlarını göremeyebilirsin” denilmesine rağmen Yalçın hala cezaevinde

tutulmaktadır. Semire Direkçi, yüksek tansiyon, kalp ritim bozukluğu, migren, guatr, ürtiker kurdeşen, alerji, sağ ve sol yumurtalıklarında kistler, anemi, bağırsak hastalıklarından muzdariptir. 25 yıldır hapishanede olan Direkçi'nin, bütün hastalıkları hapishane şartlarında ortaya çıkmıştır. Bu isimlerin yanı sıra Fatma  zbay, Sevil  etin, Hatice Onaran ve  zge  zbek de durumu aciliyetini koruyan hasta mahpuslardır. Daha önce de birçok hasta mahpus kadın için İnsan Hakları Derneėi tarafından serbest bırakılmaları yönünde çağrılar yapılmıştır. Hasta mahpusların söz konusu hastalıklarının cezaevi koşullarında daha da ilerlemesi kaçınılmazdır.

Ayrıca cezaevlerinde birçok başka hak ihlali de yaşanmaktadır. Son bilgilere göre Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi ve Sakarya Cezaevi'nde mahpuslara yönelik hak ihlalleri sistematik hale gelmiş durumdadır. Bakırköy'de kadın mahpuslara ayakkabı ve sa  diplerine kadar arama yapılması, çıplak ayakla görüşe çıkmaya zorlanmaları, tek tip  ar af ve kıyafet dayatmaları gibi uygulamalar keyfi ve insan onurunu zedeleyen bir baskı politikası olarak devam etmektedir. Sakarya Cezaevi'nde ise mahpusların sıcak suya erişimi engellenmekte, adli mahpuslarla birlikte kalmaya zorlanarak güvenlik riski yaratılmaktadır. Cezaevi yönetimlerinin baskıcı uygulamalarına karşı çıkan mahpuslara disiplin cezaları verilerek tecrit koşulları ağırla tırılmaktadır. Türkiye genelinde yaygınlaşan bu hak ihlalleri, cezaevlerinde insan onuruna uygun koşulların sağlanması gerektiğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu hak ihlallerinin yanı sıra kadın mahpusların önemli bir kısmı cezaevinde çocuklarına bakmakta, hijyen ürünlerine ulaşım sorunları yaşamakta, engelli kadın mahpuslar cezaevlerinin uygun olmayan dizaynı sebebiyle zorluk çekmektedir.

Cezaevlerindeki kadınların mevcut sorunlarının yanında bilinmeyen sorunlarının da araştırılması ve bütün sorunların çözümüne dair bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	